

Sınıf Öğretmenlerinin Çevrimiçi Ders Sürecinde Sınıf Yönetimi Becerilerinin Belirlenmesi: Manisa İli Örneği

Derya ERSİN^{1,*} Cenk YOLDAŞ²

Makale Bilgisi	Öz
Geliş: 25.07.2023 Kabul: 23.09.2023 Yayın: 30.09.2023	Bu araştırma Manisa ili Şehzadeler ilçesine bağlı ilkokullarda görev yapan sınıf öğretmenlerinin çevrimiçi ders süresince sınıf yönetimi becerilerinin farklı değişkenler doğrultusunda belirlenmesi amaçlanarak hazırlanmıştır. Araştırmanın katılımcıları 2022-2023 eğitim-öğretim yılı içerisinde Manisa ili Şehzadeler ilçesine bağlı ilkokullarda görev yapan 53 sınıf öğretmeninden oluşmaktadır. Bu kapsamda çalışmadaki veriler nicel araştırma yöntemlerinden birisi olan betimsel tarama modeliyle toplanmıştır. Verilerin toplanması için Işlak ve Gök (2021) tarafından geliştirilen “İlkokulda Çevrimiçi Ders Sürecinde Sınıf Yönetimi Becerileri Ölçeği” kullanılmıştır. İlgili ölçek 38 madde ve 6 boyuttan oluşmaktadır (fiziksel düzen ve yönetimi, zaman yönetimi, iletişim ve ilişki yönetimi, plan program yönetimi, davranış yönetimi ve dijital uyum). Verilerin analizi istatistik paket programı aracılığıyla gerçekleştirilmiş ve sınıf öğretmenlerinin çevrimiçi ders sürecinde yönetim becerileriyle alakalı analizler yorumlanmıştır. Araştırma sonucunda sınıf öğretmenlerinin çevrimiçi ders sürecinde sınıf yönetim becerilerinin değerlendirilmesi sonucunda öğrenim durumuna göre fiziksel düzen, zaman yönetimi, plan-program yönetimi, dijital uyum alanlarında anlamlı fark tespit edilmekzen davranış yönetimi, iletişim ilişkisi boyutlarında ise anlamlı fark görülmüştür. Bunun yanında araştırmanın bir diğer alt problemleri çerçevesinde sınıf öğretmenlerinin çevrimiçi ders işleyiş sürecinde sınıf yönetim becerilerinin değerlendirilmesi neticesinde cinsiyet, unvan ve mesleki kıdem değişkenlerinde anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir. Araştırma kapsamında elde edilen veriler literatürde yer alan diğer çalışmalarla birlikte ele alınmış daha sonra araştırma önerileri sunulmuştur.
Anahtar kelimeler: Sınıf Öğretmenleri, Çevrimiçi Ders Süreci, Sınıf Yönetimi.	

Determination of Classroom Teachers' Classroom Management Skills in Online Course Process: The Case of Manisa Province

Article Info	Abstract
Received: 25.07.2023 Accepted: 23.09.2023 Online: 30.09.2023	This study was prepared with the aim of determining the classroom management skills of classroom teachers working in primary schools in Şehzadeler district of Manisa province in line with different variables during the online course. The participants of the study consisted of 53 classroom teachers working in primary schools in Şehzadeler district of Manisa province in the 2022-2023 academic year. In this context, the data in the study were collected by descriptive survey model, which is one of the quantitative research methods. The "Scale of Classroom Management Skills in Online Course Process in Primary School" developed by Işlak and Gök (2021) was used to collect the data. The scale consists of 38 items and 6 dimensions (physical order and management, time management, communication and relationship management, plan and schedule management, behaviour management and digital adaptation). The analysis of the data was carried out through the statistical package programme and the analyses related to the classroom teachers' management skills in the online course process were interpreted. As a result of the research, as a result of the evaluation of the classroom management skills of classroom teachers in the online course process, no significant difference was found in the fields of physical order, time management, plan-program management, digital adaptation, while a significant difference was found in the dimensions of behaviour management and communication relationship. In addition, within the framework of another sub-problem of the research, it was determined that there was no significant difference in gender, title and professional seniority variables as a result of the evaluation of classroom management skills of classroom teachers in the process of online course operation. The data obtained within the scope of the research were discussed together with other studies in the literature and then research suggestions were presented.
Keywords: Classroom Teachers, Online Course Process, Classroom Management.	

¹ Sorumlu yazar, Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Türkiye, ORCID: 0009-0009-6058-2616, esmeray_4884@hotmail.com

² Dr. Öğr. Üyesi, Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Türkiye, ORCID: 0000-0003-2519-4959, cenkyoldas@hotmail.com

Giriş

Eğitim, insan yaşamının olmazsa olmaz öğelerinden biridir. Sosyal ve kültürel sürekliliğin garantisi ve ekonomik kalkınmanın sürdürülebilirliği, eğitim ve öğretim faaliyetlerinin kalitesine ve uygunluğuna bağlıdır. Özcan (2012) eğitim ortamlarını, kişilerin sosyal yapı içerisinde aileden sonra en uzun süre kaldıkları yer olarak açıklamaktadır. Okullarda eğitim ve öğretim süreci planlı ve programlı bir şekilde tasarlanmakta ve örgün eğitim adı altında yapılmaktadır (Colley, Hodkinson ve Malcolm, 2002).

Eğitim kurumlarının etkili olabilmesi için öğretmen ve öğrencilerin zamanlarının çoğunu geçirdikleri yer olan sınıf ortamının önemli olduğu bilinmektedir (Turan, 2014). Çalık (2011, s.4) eğitim ve öğretimin amaçlarına ulaşmasının, öğrencilere sınıf ortamında olumlu ve istendik davranışların kazandırılmasıyla gerçekleşeceğini ifade etmektedir. Bu bakımdan, sınıf ortamının etkili ve doğru bir şekilde yönetilmesi, eğitim ve öğretim faaliyetlerinin gerçekleştiricisi olan öğretmenlerin sorumlulukları arasındadır. Aydın (2012) da sınıf deneyimlerinin planlanması, düzenlenmesi ve yönetilmesi konularının sorumluluğunun öğretmenlerde olduğunu ifade etmektedir.

Öğretmenlerin zaman kullanımı, hazırlık ve planlama aşaması, yöntem ve tekniklerin uygulanması ve dersin zenginleştirilmesi unsurlarını etkili bir şekilde işe koşmaları gerekmektedir (Kayıkcı, 2019). Bu bağlamda Terzi (2001), eğitim yönetimi konusunda ilk ve en önemli aşamanın sınıf yönetimi olduğunu belirtir. Sınıf yönetimi, eğitimin niteliğini gösteren bir unsur konumundadır ve eğitimde önemli bir yere sahiptir. Günümüzde başarılı ve donanımlı bir öğretmenin barındırması gereken özelliklere bakıldığında önemli öğelerden birinin de sınıf yönetimi alanındaki yeterlilik olduğu dikkat çekmektedir. Öğretmenin sınıfı yönetirken aldığı tüm kararların öğretim sürecinin ilerleyişinde büyük bir etkisi vardır. Bu kararların öğretim sürecindeki başarısı, öğretmenin sınıf yönetimi becerileriyle doğrudan bağlantılıdır (Demirtaş ve Kahveci, 2010, s. 21). Böylece etkili bir sınıf yönetimine sahip olan bir öğretmenin dersin verimliliğini artıracığı düşünülmektedir.

Sınıf yönetimi, sınıfta düzeni sağlamak ve sürdürmekten etkili öğretimi tasarlamaya, öğrencilere grup şeklinde yaklaşımdan bireysel öğrenci ihtiyaçlarına yanıt vermeye ve sınıf disipliniyi korumaya kadar geniş bir yelpazeyi içermektedir (Emmer ve Stough, 2001). Woolfolk (2004, s. 425) etkili sınıf yönetiminin amaçlarını; öğrenme için yeterli zaman sağlamak, öğrencileri aktif olarak dâhil ederek zamanın kalitesini artırmak, öğrenciler için bilgiyi açık, dürüst ve fark edilebilir bir biçimde düzenlemek ve öğrencileri öz yönetim, öz kontrol ve sorumluluk geliştirmeye teşvik etmek olarak açıklamıştır. Bu açıdan sınıf yönetimi; sınıf ortamının sağlanması, etkili ve nitelikli öğretimin yapılması, öğrencilerin kişisel ihtiyaçlarının karşılanması, disiplinin tesis edilmesi ve öğrencilerin sınıfa uyumu konularını kapsamaktadır. Sınıf yönetiminin temel unsurları; fiziksel düzen, zaman, planlama ve programlama, sınıf içi ilişkiler ve davranış yönetimidir. Bu çerçevede fiziksel düzen, sınıfın ve araç-gereçlerin düzenini; zaman yönetimi, zamanın dersin hedefleri kapsamında kullanılmasını; planlama ve programlama etkinlikleri, dersin ve ders sırasında yapılacak etkinliklerin hazırlanmasını; sınıf içi ilişkilerin ve davranışların yönetimi ise kişilerin istenilen yönde etkileşime girmesi sonucu gerçekleşen davranışların kontrol edilmesini kapsamaktadır (Başar, 2016).

Etkili bir sınıf yönetimi ile öğretim hedeflerini istenen sonuçlara dönüştürmek, alan hâkimiyetini oluşturmak, öğrenci davranışlarını denetlemek ve öğrenme ortamlarında sağlıklı bir atmosfer ve ortam yaratmak olasıdır (Çelik, 2005). Öğretmenin yeteneklerine, yaratıcılığına, yetkinliklerine, bilgi ve becerilerine, kişiliğine ve deneyimine dayanarak oluşturduğu sağlıklı bir sınıf yönetimi, öğrencilerin öğrenmeye ilgi duymalarına, motivasyonlarına ve dolayısıyla akademik başarılarına elverişli bir ortam yaratmaktadır (Martin vd., 2003). Bu bakımdan, eğitim faaliyetlerinin iyileştirilmesi adına öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerinin düzeyinin belirlenmesi önemli görülmektedir. Türkiye'de yapılan sınıf yönetimi araştırmalarının sonuçlarına bakıldığında,

öğretmenlerin sınıf yönetiminin pek çok alanında eksik kaldıkları gözlemlenmektedir (Şentürk ve Oral, 2008, s.11). Oysa Türkiye'de öğretmenlerin büyük bir bölümünün sınıf yönetimi becerilerini kendi deneyimlerinden öğrenerek bir başka ifadeyle, deneme yanılma yöntemiyle kazandıkları anlaşılmaktadır (Türnükü, 2000, s.449-466).

Sanal ve yüz yüze sınıflarda verilen derslerin hedeflerine ulaşmasına katkı sağlayan öğretmen becerilerinden önemli bir ögenin de sınıf yönetimi becerisi olduğu vurgulanmaktadır. Bu kapsamda, öğretmenlerin sınıf içerisindeki çalışmalarını en doğru biçimde yürütebilmeleri için en önemli yollardan biri sınıf yönetimi becerisini kazanmalarıdır.

Bilim ve teknolojinin hızlı ilerleyişi hayatın her noktasında olduğu gibi eğitim alanında da uygulamaları şekillendirmektedir. Bilimsel gelişmelerin çeşitli alanlardaki kurumları değişime zorladığı görülmektedir. Bugün eğitim- öğretim kurumlarını etkileyen ve yenilenmesine neden olan değişim konularından birinin de çevrimiçi ders süreçleri olduğu görülmektedir. Bireylere bilgi ve olanak sağlayan teknolojilerin birleşmeye başlaması, kişisel hayat tarzları konusunda ciddi bir değişim yaratmış ve teknolojiye olan bağımlılığı artırmıştır. Günümüzde kablosuz ağların kullanımıyla beraber dizüstü bilgisayar, tablet ve akıllı telefon gibi taşınabilir cihazların kullanımı, mobil öğrenmeyi geliştirerek geleneksel sınıfın ötesinde öğretme ve öğrenmeyi mümkün kılmaktadır (Hasan ve Singhal, 2020).

Kaya (2011, s.87) sanal sınıfı, öğrencilerin öğretmen gözetiminde aynı anda farklı yerlerde bulunduğu ve farklı iletişim araçlarıyla etkileşime girdiği çevrimiçi bir öğrenme ortamı şeklinde açıklamaktadır. Can (2020, s.252) ise çevrimiçi ders sürecini, öğretme ve öğrenmenin aynı ortamda olmadığı eş zamanlı ya da eş zamansız olarak gerçekleşen sanal ortamlar olarak tanımlamaktadır. Çevrimiçi ders süreçleri, derslerin farklı mekânlarda ama aynı anda çevrim içi olarak işlendiği, ekran paylaşımı ile bilginin görsel biçimde paylaşıldığı, öğrencilerin ses, görüntü, yazı gibi farklı duyu organlarına seslenen, derslerin kaydedilip sonrasında tekrar izlenmesine olanak sağlayan ortamlar olarak da ifade edilmektedir (Clark ve Kwinn, 2007). Bilgiç, Duman ve Seferoğlu (2011, s.260) çevrim-içi öğrenme ortamlarını; “internet/intranet (yerel ağ) ya da bir bilgisayar ağı üzerinden, bireyin kendi kendine öğrenmesi ile gerçekleşen, bilgiye ulaşmada zaman-mekân sınırı tanımayan, eş-zamanlı ya da eş-zamansız olarak diğer öğrenenler ve öğretmenler ile iletişim kurulan öğrenme ortamlarıdır” şeklinde tanımlamaktadır.

Çevrimiçi ders süreçleri; zaman ve mekân açısından esnek olma, karşılıklı iletişime olanak sağlama ve farklı öğrencilere çeşitli araç ve ders materyalleri kullanarak eğitim verme imkânı sunma gibi avantajlara sahiptir (Rufai Alebiosu ve Adeakin, 2015). Doğru hazırlanmış bir planlamanın beraberinde öğretmenlerin teknolojik- pedagojik becerileri ve öğrencilerin teknoloji konusundaki yetenekleri ile zamanın gereksinimlerini yakalayabilen bir yaklaşım şeklinde görülen çevrim-içi öğrenme ortamlarındaki esneklik, bağımsız öğrenme kanallarının erişilebilirliği ve maliyet etkinliği gibi olumlu özelliklere sahip olmakla birlikte, öğretmen ve öğrenci arasındaki etkileşimi azaltması yönündeki sorunlar, öğretmenlerin geleneksel öğretim yöntemlerini kullanma alışkanlığı ve teknolojik altyapı yetersizlikleri gibi olumsuz durumları da içinde barındırmaktadır (Akman, 2021). Ayrıca öğretmenlerin çevrimiçi öğretim yöntem ve tekniklerinde yetersiz kalması, bilgisayar kullanımı konusunda yeterli beceriye sahip olmaması, öğretmenlerin duygusal destek konusunda öğrencilere tam olarak ulaşmasının zorlaşması (Mishra vd., 2020), öğrencilerin motivasyon eksikliği ve derse vaktinde girememesi (Fidalgo vd., 2020) gibi sıkıntılar da çevrimiçi ders süreçlerinin zorlukları arasında sayılabilir.

Etkili bir çevrimiçi ders ortamı için geleneksel sınıflarda geçerli olduğu gibi sağlam bir sınıf yönetimi gerekmektedir (Bülbül, 2020). Dolayısıyla etkin bir sınıf yönetimi için doğru ve yeterli planlama yapılması, öğrenci hareketlerinin daha önceden saptanmış kurallar doğrultusunda

yönetilmesi, öğrenci ve öğretmenlerin çevrimiçi derslere kolay erişiminin sağlanması gibi temel unsurların gerçekleştirilmesi gerekmektedir (Can, 2020, s. 262). Çevrimiçi ders süreçlerinin sınıf yönetimi gerçekleştirilirken öğrencilere sınıfta öğrendikleri hissini vermeye, öğrencilerin duygusal gereksinimlerini gidermeye ve öğretmen ile öğrenci arasındaki ilişkiyi olumlu yönde geliştirmeye yönelik hedeflerin bulunması gerektiği önerilmektedir (Ho ve Lin, 2016).

Türkiye’de pandemi süreciyle eğitim kurumlarında daha çok yer alan ve önem kazanan çevrimiçi ders süreci, Maraş depremi sonrasında da tekrar kullanılmaya başlanmış ve yaygınlaşmıştır. Bu süreçte ilkökul düzeyindeki öğrencilerin de çevrim içi derslere geçişi, sınıf öğretmenlerinin çevrimiçi ders sürecindeki sınıf yönetimi becerilerinin düzeylerinin belirlenmesinin önemini arttırmıştır. Bu durum, sınıf öğretmenlerinin karşılaştığı sorunlar ve eksikliklerin giderilmesi için çözüm önerileri sunabilmek adına yapılan çalışmaların önemini ortaya koymaktadır. Bu bağlamda çalışmada sınıf öğretmenlerinin çevrimiçi ders sürecinde yönetim becerilerini ortaya koymak amaçlanmıştır.

Söz konusu amaç doğrultusunda araştırmanın alt problemleri şöyledir:

- Sınıf öğretmenlerinin çevrimiçi ders işleyiş sürecinde sınıf yönetim becerilerinin belirlenmesine ilişkin betimsel istatistik sonuçları nelerdir?
- Sınıf öğretmenlerinin çevrimiçi ders işleyiş sürecinde sınıf yönetim becerilerinin belirlenmesi kapsamında cinsiyetlerine göre anlamlı fark göstermekte midir?
- Sınıf öğretmenlerinin çevrimiçi ders işleyiş sürecinde sınıf yönetim becerilerinin belirlenmesi kapsamında öğrenim durumlarına göre anlamlı fark göstermekte midir?
- Sınıf öğretmenlerinin çevrimiçi ders işleyiş sürecinde sınıf yönetim becerilerinin belirlenmesinin değerlendirilmesi kapsamında unvanlarına göre anlamlı fark göstermekte midir?
- Sınıf öğretmenlerinin çevrimiçi ders işleyiş sürecinde sınıf yönetim becerilerinin değerlendirilmesi kapsamında mesleki kıdem yıllarına göre anlamlı fark göstermekte midir?

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Sınıf öğretmenlerinin çevrimiçi ders sürecinde sınıf yönetimi becerilerini belirlemek amacıyla yapılan bu çalışma, nicel araştırma yöntemlerinden biri olan tarama yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Nicel araştırma yöntemleri, pozitif bir bakış açısına sahiptir ve araştırılan konuyu araştırmacıdan bağımsız ve nesnel bir şekilde gözlemleyebilme, ölçebilme ve analiz edebilme imkânı sunmaktadır (Büyüköztürk vd., 2012). Nicel araştırma yöntemleri, tarama ve deneme modelleri olmak üzere iki ana kategoriye ayrılmaktadır. Tarama modelleri, çalışmanın evrenin tamamını veya evreni temsil eden bir örneklem aracılığıyla yürütülmesini sağlayarak gerçekliği yansıtmaktadır (Karasar, 2012). Bu çalışmada evreni temsil eden bir parça olan Manisa ili Şehzadeler İlçesine bağlı okullarda görev yapan sınıf öğretmenlerinin çevrimiçi ders sürecinde sınıf yönetimi becerilerini belirlemek amaçlanmıştır. Bu bağlamda çalışma, tarama modeline dayalı olarak gerçekleştirilmiştir.

Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Araştırmanın örneklemini, 2022-2023 eğitim ve öğretim yılında Manisa İli Şehzadeler İlçesi ilkokullarında görev yapan ve rastgele seçilen sınıf öğretmenleri oluşturmaktadır. İlgili kurumlarda 2022-2023 eğitim ve öğretim yılı için 408 sınıf öğretmenin görev yaptığı bilinmektedir. Çalışma

için bu grup listelenmiş ve basit rastgele örnekleme tekniğiyle seçilen 53 sınıf öğretmeninin gönüllülük esasına bağlı olarak çalışma grubuna katılımları sağlanmıştır.

Çalışmaya katılım sağlayan sınıf öğretmenlerinin cinsiyet, unvan, mesleki deneyim, eğitim düzeyine ait demografik bilgiler Tablo 1’de yüzde ve sayılarına göre belirtilmiştir.

Tablo 1. Çalışmaya Katılım Sağlayan Sınıf Öğretmenlerinin Değişkenlere Göre Demografik Bilgileri (Cinsiyet, Unvan, Eğitim Düzeyi, Mesleki Deneyim)

Demografik özellikler	Değişkenler	n	%
Cinsiyet	Kadın	32	60.38%
	Erkek	21	39.62%
Unvan	Ücretli Öğretmen	1	1.9%
	Sözleşmeli Öğretmen	0	0%
	Kadrolu Öğretmen	15	28.3%
	Uzman Öğretmen	33	62.3%
	Başöğretmen	4	7.5%
Eğitim Düzeyi	Yüksek Okul	1	1.9%
	Fakülte(lisans)	46	86.8%
	Yüksek lisans	6	11.3%
	Doktora	0	0
Mesleki Deneyim	0-5 yıl	0	0
	6-10 yıl	5	9.4%
	11-15 yıl	12	22.6%
	16-20 yıl	12	22.6%
	20 yıl üzeri	24	45.3%

Tablo 1’ de görüldüğü üzere örneklem grubundaki kişilerin, 32’si (%60,38) kadın, 21’i (%39,62) erkektir. Toplam 53 kişi vardır ve katılımcıların çoğunluğu kadınlardan oluşmaktadır. Örneklem grubundaki kişilerin 33’ü (%62,3) uzman öğretmen, 15’i (%28,3) kadrolu öğretmen, 4’ü (%7,5) başöğretmen, 1’i (%1,9) ücretli öğretmenden oluşmaktadır. Tabloda görüldüğü üzere çoğunluğu uzman öğretmenler oluşturmaktadır. Örneklem grubundaki kişilerin 46’sı (%86,8) fakülte (lisans), 6’sı (%11,3) yüksek lisans, 1’i (%1,9) yüksek okul mezunu sınıf öğretmenlerinden oluşmaktadır. Elde edilen verilere göre çoğunluğu (fakülte) lisans düzeyindeki öğretmenler oluşturmaktadır. Örneklem grubundaki kişilerin 24’ü (%45,3) 20 yıl üzeri, 12’ si yıl 16-20 yılları arası, 12’si (%22,6) 11-15 yılları arası, 5’i (%9,4) 6-10 17 yıllar arası çalışan sınıf öğretmenlerinden oluşmaktadır. Tabloda görüldüğü gibi çoğunluğu 20 yıl ve üzeri öğretmenlerden oluşmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmanın verileri toplanmadan önce öncelikle ilgili alanda literatür taranmıştır. Literatür taramasının ardından Işlak ve Gök (2021) tarafından geliştirilen “İlkokulda Çevrimiçi Ders Sürecinde Sınıf Yönetimi Becerileri Ölçeği” isimli ölçek araştırmanın temel amacı ve çerçevesine uygun görüldüğü için çalışmada kullanılmasına karar verilmiş ve yazarlardan gerekli izinler alınarak araştırmanın verileri söz konusu ölçek aracılığı ile toplanmıştır. Veriler belirtilen ilçede görev yapan sınıf öğretmenlerinden çevrimiçi olarak toplanmıştır. Ölçek uygulamadan önce, seçilen örneklem grubuna uygulama ile ilgili ön bilgiler verilmiştir. Kullanılmak istenen ölçek 6 alt boyut ve 38 maddeden oluşmaktadır.

1. Alt boyut fiziksel düzen ve yönetimi başlığı altında 6 maddeden,
2. Alt boyut zaman yönetimi konusunda 5 maddeden,
3. Alt boyut plan program yönetimi konusunda 11 maddeden,
4. Alt boyut davranış yönetimi konusunda 5 maddeden,
5. Alt boyut iletişim ve ilişki yönetimi konusunda 6 madde,
6. Alt boyut ise dijital uyum konusunda 5 maddeden oluşmaktadır.

Verilerin Analizi

Çalışmanın analizi aşamasında öncelikle, sınıf öğretmenlerinden çevrimiçi olarak Google form aracılığı ile hazırlanan ölçekten elde edilen veriler bilgisayar ortamında istatistik paket programıyla çözümlenmiştir. Bu aşamada ilk başta verilerin normal dağılım durumları incelenmiştir. Bununla birlikte verilerin; frekans yüzde, aritmetik ortalama, standart sapmaları hesaplanmıştır. Bu hesapların sonunda iki faktörlü değişkenlerde bağımsız örneklem için Mann Whitney U testi, üç ve üçten fazla faktörlü değişkenlerde tek yönlü varyans analizi Kruskal Wallis testi kullanılmıştır.

Bulgular

Gerçekleştirilen çalışmaya ait bulgular sırasıyla tablolar yardımıyla açıklanmaya çalışılmıştır.

1. Birinci Alt Probleme Ait Bulgular

Çalışmanın ilk alt problemi olan “Sınıf öğretmenlerinin çevrimiçi ders işleyiş sürecinde sınıf yönetim becerilerinin belirlenmesine ilişkin betimsel istatistik sonuçları nelerdir?” şeklindeki araştırma sorusuna yönelik elde edilen bulgular Tablo 2 aracılığı ile verilmiştir.

Tablo 2. Sınıf Öğretmenlerinin Sınıf Yönetim Becerileri Kapsamında Elde Edilen Betimsel İstatistikler

Boyutlar	n	Minimum	Maksimum	$\bar{x}$	Ss
Fiziksel Düzen	53	14.50	25.83	21.76	2.762
Zaman Yönetimi	53	12.80	21.00	17.87	1.759
Plan-Program Yönetimi	53	30.27	50.45	39.16	4.757
Davranış Yönetimi	53	13.80	21.00	18.52	2.085
İletişim ve İlişki Yönetimi	53	17.83	25.83	22.54	2.447
Dijital Uyum	53	12.40	21.00	16.54	2.493
Genel Toplam	53	101.6	165.11	136.39	16.303

Sınıf öğretmenlerinin çevrimiçi ders işleyiş sürecinde sınıf yönetim becerilerinin belirlenmesi kapsamında ankete katılan elli üç (53) sınıf öğretmenin görüşlerine ilişkin betimsel istatistiklerinin genel aritmetik ortalaması 136.39 (Sıklıkla) olarak tespit edilmiştir. Tablo 2’ye göre ölçeğin alt boyutları incelendiğinde; “Fiziksel Düzen” alt boyutunun ortalaması 21.76 (Her zaman), “Zaman Yönetimi” alt boyutunun ortalaması 17.87 (Sıklıkla), “Plan Program Yönetimi” alt boyutunun ortalaması 39.16 (Sıklıkla), “Davranış Yönetimi” alt boyutunun ortalaması 18.52 (Sıklıkla), “İletişim ve İlişki Yönetimi” alt boyutunun ortalaması 22.54 (Her zaman) ve “Dijital Uyum” alt boyutunun ortalaması 16.54 (Ara sıra) olduğu görülmüştür.

“Fiziksel Düzen” alt boyutunda; *“Etkili bir sınıf yönetimi için öğrencilerin canlı derse katıldığı fiziksel ortamlar için standartlar belirlerim (ısı, aydınlatma, hijyen, ses, vb.)”* şeklindeki madde 4.04 (Sıklıkla) aritmetik ortalamasıyla en düşük fiziksel düzenleme çalışması olurken, *“Canlı derse katıldığım fiziksel ortamın düzenine dikkat ederim”* şeklindeki madde 4.55 (Her zaman) aritmetik ortalamasıyla en yüksek fiziksel düzenleme çalışması yapıldığını ifade eden madde olduğu görülmüştür.

“Zaman Yönetimi” alt boyutunda ise; *Canlı derslerde zaman alıcı etkinlikler yapmamaya dikkat ederim.”* maddesi 3.83 (Sıklıkla) aritmetik ortalamasıyla en düşük yapılan etkinlik düzeyine sahipken, *“Canlı derslere zamanında başlar, zamanında bitiririm.”* maddesi 4.72 (Her zaman) aritmetik ortalamasıyla en yüksek uyum düzeyine sahip olan madde olduğu gözlemlenmiştir.

“Plan-Program Yönetimi” alt boyutunda; *“Canlı derslerde, öğrenmeleri kolaylaştırmak için, öğrencilere refakat eden birinin bulunmasını sağlarım.”* maddesi 2.62 (Ara sıra) aritmetik ortalamasıyla en düşük plan program yönetim düzeyine sahip olurken, *“Canlı derslerde dersin*

kazanımlarını uygun yöntem ve teknikleri kullanırım.” maddesi 4.45 (Her zaman) aritmetik ortalamasıyla en yüksek yönetim düzeyine sahip madde olduğu tespit edilmiştir.

“Davranış Yönetimi” alt boyutunda; “Canlı derslerde sınıf kurallarına uymayan öğrencileri tespit ederim.” şeklindeki madde 4.32 (Her zaman) aritmetik ortalamasıyla en düşük seviyeye sahipken, “Canlı derslerde öğrencilerin sınıf kurallarına uymalarına önem veririm.” maddesi 4.52 (Her zaman) aritmetik ortalamasıyla en yüksek davranış yönetimi düzeyine sahip madde olduğu görülmüştür.

“İletişim ve İlişki Yönetimi” alt boyutunda; “Canlı derslerde öğrenci-öğrenci, öğrenci-öğretmen etkileşimini artırıcı etkinlikler yaparım.” şeklindeki madde 4.21 (Her zaman) aritmetik ortalamasıyla en düşük seviyeye sahipken, “Canlı derslerde konu anlatımı bittikten sonra öğrencilerin sorularına cevap veririm.” maddesi 4.51 (Her zaman) aritmetik ortalamasıyla en yüksek iletişim ve ilişki yönetimi düzeyine sahip madde olduğu görülmüştür.

“Dijital Uyum” alt boyutunda; “Canlı ders sürecinde öğrencilerin karşılaştığı teknik sorunlarda destek sağlayabilirim.” şeklindeki madde 3.74 (Sıklıkla) aritmetik ortalamasıyla en düşük seviyeye sahipken, “Canlı ders sürecinde kullanmam gereken yazılımlara kolaylıkla uyum sağlayabilirim.” maddesi 4.13 (Sıklıkla) aritmetik ortalamasıyla en yüksek dijital uyum düzeyine sahip madde olduğu görülmüştür.

Ölçeğin genelinde aritmetik ortalamaları ile en düşük çevrimiçi ders işleyiş sürecinde sınıf yönetimi beceri seviyesine sahip üç madde; 2.62 (Ara sıra) ile “Canlı derslerde, öğrenmeleri kolaylaştırmak için, öğrencilere refakat eden birinin bulunmasını sağlarım.” maddesi, 3.17 (Ara sıra) ile “Canlı derslerde, kaynaştırma öğrencilerine yönelik etkinlikler gerçekleştiririm.” maddesi ve 3.36 (Ara sıra) ortalamasıyla “Yüz yüze eğitimde verilen içeriğin tamamını aynı süre içinde Canlı dersler aracılığı ile de verebilirim.” maddesi oldu tespit edilmiştir. Genel aritmetik ortalamalarıyla en yüksek çevrimiçi ders işleyiş sürecinde sınıf yönetimi beceri seviyesine sahip olan üç madde ise; 4.72 (Her zaman) ile “Canlı derslere zamanında başlar, zamanında bitiririm.” maddesi, 4.55 (Her zaman) ile “Canlı derse katıldığım fiziksel ortamın düzenine dikkat ederim.” maddesi ve 4.51 (Her zaman) aritmetik ortalamasıyla “Canlı derslerde konu anlatımı bittikten sonra öğrencilerin sorularına cevap veririm.” maddesi olduğu gözlemlenmiştir.

2. İkinci Alt Probleme Ait Bulgular

Çalışmanın ikinci alt problemi olan “Sınıf öğretmenlerinin çevrimiçi ders işleyiş sürecinde sınıf yönetim becerilerinin belirlenmesi kapsamında cinsiyetlerine göre anlamlı fark göstermekte midir? biçimindeki alt probleme ait bulgular Tablo 3 ile verilmiştir.

Tablo 3. Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyetlerine Göre Çevrimiçi Ders İşleyiş Sürecinde Sınıf Yönetim Becerileri Ölçeğinin Puanlarını Gösteren Mann Whitney U Testi Sonuçları

Boyutlar	Cinsiyet	n	Mean Rank	Mean Sum	U	p
Fiziksel Düzen	Kadın	32	26.45	820.00	324.00	.978
	Erkek	21	26.57	558.00		
Zaman Yönetimi	Kadın	32	27.35	848.00	299.00	.619
	Erkek	21	25.24	530.00		
Plan-Program Yönetimi	Kadın	32	25.55	792.00	296.00	.582
	Erkek	21	27.90	586.00		
Davranış Yönetimi	Kadın	32	26.23	813.00	317.00	.873
	Erkek	21	26.90	565.00		
İletişim İlişkisi	Kadın	32	25.95	804.50	308.50	.749
	Erkek	21	27.31	573.50		
Dijital Uyum	Kadın	32	23.60	731.50	235.50	.092
	Erkek	21	30.79	646.50		

Sınıf öğretmenlerinin çevrimiçi ders işleyiş sürecinde sınıf yönetim becerilerinin belirlenmesi sonucunda sınıf öğretmenlerinin cinsiyetlerine göre anlamlı bir fark görülmemiştir. Tablo 3’de görüldüğü üzere Mann Whitney U testinin sonuçlarına göre Fiziksel Düzen ($p>.05$), Zaman Yönetimi ($p>.05$), Plan-Program Yönetimi ($p>.05$), Davranış Yönetimi ($p>.05$), İletişim İlişkisi ($p>.05$), Dijital Uyum ($p>.05$), boyutlarında da cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık gözlemlenmemiştir.

3.Üçüncü Alt Probleme Ait Bulgular

Çalışmanın üçüncü alt problemi olan “Sınıf öğretmenlerinin çevrimiçi ders işleyiş sürecinde sınıf yönetim becerilerinin belirlenmesi kapsamında öğrenim durumlarına göre anlamlı fark göstermekte midir?” biçimindeki alt probleme ait bulgular Tablo 4. ile verilmiştir.

Tablo 4. Sınıf Öğretmenlerinin Öğrenim Durumlarına Göre Çevrimiçi Ders İşleyiş Sürecinde Sınıf Yönetim Becerileri Ölçeğinin Puanlarını Gösteren Kruskal Wallis Testi Sonuçları

Boyutlar	Öğrenim Durumu	n	Mean Rank	X ²	Df	p
Fiziksel Düzen	Ön lisans	1	11.50	5.162	2	.076
	Lisans	45	29.01			
	Yüksek Lisans	7	16.29			
Zaman Yönetimi	Ön lisans	1	14.00	1.870	2	.393
	Lisans	45	28.14			
	Yüksek Lisans	7	21.50			
Plan-Program Yönetimi	Ön lisans	1	24.00	3.782	2	.151
	Lisans	45	28.69			
	Yüksek Lisans	7	16.57			
Davranış Yönetimi	Ön lisans	1	13.00	8.772	2	.012
	Lisans	45	29.62			
	Yüksek Lisans	7	12.14			
İletişim İlişkisi	Ön lisans	1	17.00	8.681	2	.013
	Lisans	45	29.60			
	Yüksek Lisans	7	11.71			
Dijital Uyum	Ön lisans	1	23.50	4.803	2	.091
	Lisans	45	28.90			
	Yüksek Lisans	7	15.29			

Sınıf öğretmenlerinin çevrimiçi ders işleyiş sürecinde sınıf yönetim becerilerinin değerlendirilmesi sonucunda öğrenim durumuna göre fiziksel düzen, zaman yönetimi, plan-program yönetimi, dijital uyum alanlarında anlamlı fark tespit edilmemiş; davranış yönetimi, iletişim ilişkisi boyutlarında ise anlamlı fark görülmüştür. Tablo 4’teki Kruskal Wallis testinin bulgularına göre birinci alt boyut olan Fiziksel Düzen ($X^2=5.162$, $df=2$, $p=.076$), ikinci alt boyut Zaman Yönetimi ($X^2=1.870$, $df=2$, $p=.393$), üçüncü alt boyut olan Plan Program Yönetimi ($X^2=3.782$, $df=2$, $p=.151$), altıncı alt boyut olan Dijital Uyum ($X^2=4.803$, $df=2$, $p=.091$) alt boyutlarında öğrenim durumlarına göre farklılık gözlemlenmemiştir. Fakat çalışmanın dördüncü alt boyutu Davranış Yönetimi ($X^2=8.772$, $df=2$, $p=.012$) ve beşinci alt boyutu İletişim İlişkisi ($X^2=8.681$, $df=2$, $p=.013$) açısında öğrenim durumlarına göre anlamlı fark olduğu gözlemlenmiştir.

4. Dördüncü Alt Probleme Ait Bulgular

Çalışmanın dördüncü alt problemi olan “Sınıf öğretmenlerinin çevrimiçi ders işleyiş sürecinde sınıf yönetim becerilerinin belirlenmesinin değerlendirilmesi kapsamında unvanlarına göre anlamlı fark göstermekte midir?” biçimindeki alt probleme ait bulgular Tablo 5. ile verilmiştir.

Tablo 5. Sınıf Öğretmenlerinin Unvanlarına Göre Çevrimiçi Ders İşleyiş Sürecinde Sınıf Yönetim Becerileri Ölçeğinin Puanlarını Gösteren Kruskal Wallis Testi Sonuçları

Boyutlar	Unvan	n	Mean Rank	X ²	Df	p
Fiziksel Düzen	Sözleşmeli Öğretmen	2	28.25	.372	3	.946
	Kadrolu Öğretmen	14	26.50			
	Uzman Öğretmen	33	26.61			
	Başöğretmen	4	31.38			
Zaman Yönetimi	Sözleşmeli Öğretmen	2	26.00	.517	3	.915
	Kadrolu Öğretmen	14	29.50			
	Uzman Öğretmen	33	26.02			
	Başöğretmen	4	26.88			
Plan-Program Yönetimi	Sözleşmeli Öğretmen	2	23.25	4.057	3	.255
	Kadrolu Öğretmen	14	32.36			
	Uzman Öğretmen	33	24.02			
	Başöğretmen	4	34.75			
Davranış Yönetimi	Sözleşmeli Öğretmen	2	19.25	1.209	3	.751
	Kadrolu Öğretmen	14	26.07			
	Uzman Öğretmen	33	27.12			
	Başöğretmen	4	33.13			
İletişim İlişkisi	Sözleşmeli Öğretmen	2	9.00	3.120	3	.373
	Kadrolu Öğretmen	14	28.61			
	Uzman Öğretmen	33	26.98			
	Başöğretmen	4	30.50			
Dijital Uyum	Sözleşmeli Öğretmen	2	15.50	2.048	3	.562
	Kadrolu Öğretmen	14	29.79			
	Uzman Öğretmen	33	27.15			
	Başöğretmen	4	21.75			

Sınıf öğretmenlerinin çevrimiçi ders işleyiş sürecinde sınıf yönetim becerilerinin değerlendirilmesi sonucunda unvanlarına göre fiziksel düzen, zaman yönetimi, plan-program yönetimi, davranış yönetimi, iletişim ilişkisi, dijital uyum alanlarında anlamlı fark bulunmamıştır. Tablo 5 'teki Kruskal Wallis testinin bulgularına göre birinci alt boyut olan Fiziksel Düzen ($X^2=.372$, $df=3$, $p=.946$), ikinci alt boyut Zaman Yönetimi ($X^2=.517$, $df=3$, $p=.915$), üçüncü alt boyut olan Plan Program Yönetimi ($X^2=4.057$, $df=3$, $p=.255$), dördüncü alt boyutu Davranış Yönetimi ($X^2=1.209$, $df=3$, $p=.751$), beşinci alt boyutu İletişim İlişkisi ($X^2=3.120$, $df=3$, $p=.373$), altıncı alt boyut olan Dijital Uyum ($X^2=2.048$, $df=3$, $p=.562$) unvanlarına göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark gözlemlenmemiştir.

5. Beşinci Alt Probleme Ait Bulgular

Çalışmanın beşinci alt problemi olan “Sınıf öğretmenlerinin çevrimiçi ders işleyiş sürecinde sınıf yönetim becerilerinin değerlendirilmesi kapsamında mesleki kıdem yıllarına göre anlamlı fark göstermekte midir?” biçimindeki alt probleme ait bulgular Tablo 6. ile verilmiştir.

Tablo 6. Sınıf Öğretmenlerinin Mesleki Kıdem Yıllarına Göre Çevrimiçi Ders İşleyiş Sürecinde Sınıf Yönetim Becerileri Ölçeğinin Puanlarını Gösteren Kruskal Wallis Testi Sonuçları

Boyutlar	Mesleki Kıdem Yılı	n	Mean Rank	X ²	Df	p
Fiziksel Düzen	0-5 Yıl	0	0	2.485	3	.478
	6-10 Yıl	5	19.20			
	11-15 Yıl	12	23.88			
	16-20 Yıl	12	28.54			
	21 Yıl ve Üzeri	24	29.42			
Zaman Yönetimi	0-5 Yıl	0	0	1.310	3	.727
	6-10 Yıl	5	29.70			
	11-15 Yıl	12	23.79			
	16-20 Yıl	12	25.00			
	21 Yıl ve Üzeri	24	29.04			
Plan-Program Yönetimi	0-5 Yıl	0	0	2.720	3	.437
	6-10 Yıl	5	31.00			
	11-15 Yıl	12	23.63			
	16-20 Yıl	12	22.75			
	21 Yıl ve Üzeri	24	29.98			
Davranış Yönetimi	0-5 Yıl	0	0	4.038	3	.257
	6-10 Yıl	5	23.40			
	11-15 Yıl	12	20.79			
	16-20 Yıl	12	26.42			
	21 Yıl ve Üzeri	24	31.15			
İletişim İlişkisi	0-5 Yıl	0	0	1.080	3	.782
	6-10 Yıl	5	25.10			
	11-15 Yıl	12	23.75			
	16-20 Yıl	12	26.79			
	21 Yıl ve Üzeri	24	29.13			
Dijital Uyum	0-5 Yıl	0	0	1.088	3	.780
	6-10 Yıl	5	28.00			
	11-15 Yıl	12	23.00			
	16-20 Yıl	12	27.50			
	21 Yıl ve Üzeri	24	28.54			

Sınıf öğretmenlerinin çevrimiçi ders işleyiş sürecinde sınıf yönetim becerilerinin değerlendirilmesi sonucunda mesleki kıdem yıllarına göre fiziksel düzen, zaman yönetimi, plan-program yönetimi, davranış yönetimi, iletişim ilişkisi, dijital uyum alanlarında anlamlı fark bulunmamıştır. Tablo 6'daki Kruskal Wallis testinin bulgularına göre birinci alt boyut olan Fiziksel Düzen ($X^2=2.485$, $df=3$, $p=.478$), ikinci alt boyut Zaman Yönetimi ($X^2=1.310$, $df=3$, $p=.727$), üçüncü alt boyut olan Plan Program Yönetimi ($X^2=2.720$, $df=3$, $p=.437$), dördüncü alt boyutu Davranış Yönetimi ($X^2=4.038$, $df=3$, $p=.257$), beşinci alt boyutu İletişim İlişkisi ($X^2=1.080$, $df=3$, $p=.782$), altıncı alt boyut olan Dijital Uyum ($X^2=1.088$, $df=3$, $p=.780$) mesleki kıdem yıllarına göre anlamlı farklılık gözlemlenmemiştir.

Sonuç ve Öneriler

Sınıflar, eğitim-öğretim faaliyetlerinin gerçekleştiği ve öğrencilerin okul içinde en fazla zaman geçirdiği alanlardır. Sınıflar, öğrencilerin kişiliklerinin ve davranışlarının büyük ölçüde şekillendiği ve bilgi ediniminin en üst düzeyde gerçekleştiği temel kaynaklardan biridir. Eğitim sisteminin en küçük birimi olmalarına rağmen, sınıflar eğitim faaliyetlerinin merkezinde yer almaktadır. Belirli bir içerik, program ve amaç doğrultusunda öğrenme faaliyetlerinin

gerçekleştirildiği sınıf ortamı, öğrencilerin hayata hazırlandığı bir ortam oluşturabilmek için etkili sınıf yönetimi gerektirmektedir. Wang, Haertel ve Walberg (1993) tarafından yapılan çalışmanın sonucuna da bakıldığında, öğrencilerin başarısını etkileyen en önemli unsurun sınıf yönetimi olduğu saptanmıştır.

Sınıf yönetiminin başarısı, okulun ve sunulan eğitimin kalitesini ve dolayısıyla toplumsal hayata dolaylı bir şekilde etki etmektedir. Etkili bir sınıf yönetimi olmaksızın öğrencilere istenilen akademik ve sosyal becerilerin kazandırılması zorlaşmaktadır. Öğrencilerin sınıflarda, yaşitlarıyla birlikte bilgi edindiği, uygulama yaptığı, deneyim kazandığı ve hayata hazırlandığı düşünüldüğünde, sosyalleşme, iletişim ve etkileşimin olduğu her alanda olduğu gibi sınıflarda da belirli kurallar çerçevesinde ortak bir sınıf kültürü oluşturularak etkili bir yönetim sağlanması gerekmektedir. Franklin ve Harrington (2019)'na göre de sınıfın yönetilmesine dair kuralların ve öğretmenlerin öğrencilerden ders sürecindeki isteklerinin dönemin başında ortak bir kararla belirlenmesinin öğretimin ilerleyişinde önemli bir yeri bulunmaktadır.

Bu bağlamlar eşliğinde araştırmanın sonuçlarına bakıldığında; sınıf öğretmenlerinin çevrimiçi ders işleyiş sürecinde sınıf yönetim becerilerinin belirlenmesi sonucunda sınıf öğretmenlerinin cinsiyetlerine göre bir farklılaşma durumu olup olmadığı tespit edilmek istenmiştir. Bu amaç doğrultusunda, çalışmanın sonucunda sınıf öğretmenlerine ait cinsiyet değişkeninin çevrimiçi ders işleyiş sürecinde sınıf yönetim becerilerine göre anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür. Çalışmanın sonuçlarıyla aynı doğrultuda olarak Akkaya (2011) ve Yaşar (2008) yapmış oldukları çalışmanın neticesinde, öğretmenlerin sınıf yönetimi konusundaki becerilerinin cinsiyet faktörüne göre anlamlı farklılaşmadığı sonucuna ulaşmışlardır.

Araştırmanın bir diğer alt problemi çerçevesinde sınıf öğretmenlerinin çevrimiçi ders işleyiş sürecinde sınıf yönetim becerilerinin değerlendirilmesi sonucunda öğrenim durumuna göre fiziksel düzen, zaman yönetimi, plan-program yönetimi, dijital uyum alanlarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark tespit edilmemiştir. Öte yandan davranış yönetimi, iletişim ilişkisi boyutlarında ise istatistiksel olarak anlamlı fark bulunmaktadır. Benzer şekilde, Yaşlıca (2020) ile Yılmazsoy vd., (2018)'nin çalışmalarının sonucunda çevrimiçi ders sürecinde öğretmen ve öğrenci arasındaki iletişimin dersin ilerleyişini belirlediği saptanmıştır. Söz konusu çalışmalara göre de çalışmanın sonuçlarını destekler şekilde öğretmenler tarafından etkili bir iletişimin sağlanmasının öğrencinin motivasyonunu arttırdığı vurgulanmıştır.

Araştırma sonuçlarına göre sınıf öğretmenlerinin çevrimiçi ders işleyiş sürecinde sınıf yönetim becerilerinin değerlendirilmesi sonucunda unvanlarına göre fiziksel düzen, zaman yönetimi, plan-program yönetimi, davranış yönetimi, iletişim ilişkisi, dijital uyum alanlarında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır.

Araştırmanın son alt probleminde sınıf öğretmenlerinin çevrimiçi ders işleyiş sürecinde sınıf yönetim becerilerinin değerlendirilmesi sonucunda mesleki kıdem yıllarına göre fiziksel düzen, zaman yönetimi, plan-program yönetimi, davranış yönetimi, iletişim ilişkisi, dijital uyum konularında anlamlı bir sonuç olup olmadığı ortaya konulmak istenmiştir. Bu kapsamda yapılan söz konusu değişkenler arasındaki analiz sonucunda anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Geçmişte ülkemizde pekiştirme ve tekrarlar üzerinde duran öğretmen merkezli davranışçı yaklaşımla öğretim yapıldığı ifade edilebilir. Ancak son zamanlarda, öğrencilerin ihtiyaç ve ilgilerine göre şekillenen yapılandırmacı yaklaşım ile öğretim yapılmaya başlanmış ve bu durum öğretmenlerin sınıftaki yönetim anlayış ve uygulamalarını etkileyerek disiplin odaklı bir sınıf yönetim anlayışından esnek bir yönetim anlayışına geçiş yapmalarını sağlamıştır. Bu bağlamda sınıf öğretmenlerinin ders işleyiş sürecinde daha fazla teknolojik araç ve gereçleri kullanarak yapılandırmacı yaklaşımı

uygulama konusunda daha başarılı olabileceklerini söylemek mümkündür. Teknolojik araç gereçlerin ders işleyişinde etkin kullanılması öğrencilerde daha fazla duyunun harekete geçirilerek başarının ve derse katılımın artırılması sağlanabilir. Bu yolla etkili bir sınıf yönetimi ve verimli bir ders sürecine ulaşılabilir.

Kaynakça

- Akkaya, M. (2011). *Sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi becerileri ile mizah tarzları arasındaki ilişkinin incelenmesi (İstanbul ili Şişli ilçesi örneği)* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Akman, Y. (2021). Dijital okuryazarlık, çevrim içi öğrenme ve akademik isteklilik arasındaki ilişkinin incelenmesi. *TEBD*, 19(2), 1012-1036. <https://doi.org/10.37217/tebd.982846>
- Aydın, A. (2012). *Sınıf yönetimi*. (15. Baskı). Pegem Akademi.
- Başar, H. (2016). *Sınıf yönetimi*. Anı Yayıncılık.
- Bilgiç, H. G., Duman, D. ve Seferoğlu, S.S. (2011). *Dijital yerlilerin özellikleri ve çevrim içi ortamların tasarlanmasındaki etkileri*. *Akademik Bilişim Konferansı*, İnönü Üniversitesi, Malatya.
- Bülbül, T. (2020). Sanal sınıfların yönetimi. *Rumeli Köprüsü*, Covid-19 Özel Sayı, 18-25.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (13. Baskı). Pegem Akademi.
- Can, E. (2020a). Sanal sınıf yönetimi: İlkeler, uygulamalar ve öneriler. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi (AUAd)*, 6(4), 251-295.
- Clark, R. C. ve Kwinn, A. (2007). *The new virtual classroom: Evidence-based guidelines for synchronous e-learning*. John Wiley ve Sons.
- Colley, H., Hodgkinson, P. ve Malcolm, J. (2002). *Non-formal learning: Mapping the conceptual terrain*. A Consultation Report (Leeds: University of Leeds).
- Çalık, T. (2011). Sınıf yönetimi ile ilgili temel kavramlar. L. Küçükahmet (Ed.), *Sınıf yönetimi içinde* (s.2-16). Pegem Akademi.
- Çelik, V. (2005). *Sınıf yönetimi*. Nobel Yayın Dağıtım.
- Demirtaş, Z. ve Kahveci, G. (2010). Öğrenci algılarına göre 4. ve 5. sınıf öğretmenlerinin sınıf yönetimi yeterlilikleri. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18-29.
- Emmer, E. T. ve Stough, L. M. (2001). Classroom management: A critical part of educational psychology, with implications for teacher education. *Educational Psychologist*, 36, 103–112.
- Fidalgo, P., Thormann, J., Kulyk, O. ve Lencastre, J. A. (2020). Students' perceptions on distance education: A multinational study. *International Journal of Educational Technology in Higher Education*, 17(18), 1- 18. <https://doi.org/10.1186/s41239-020-00194-2>
- Franklin, H. ve Harrington, I. (2019). A review into effective classroom management and strategies for student engagement: Teacher and student roles in today's classrooms. *Journal of Education and Training Studies*, 7(12).
- Hasan, N. ve Singhal, V. (2020). Emergence of mobile learning: Future for distance learning. *Our Heritage*, 68(1), 9476-9480.
- Ho, T. K. ve Lin, Y. T. (2015). The effects of virtual communities on group identity in classroom management. *Journal of Educational Computing Research*, 54(1), 3- 21.
- Işıl, O. ve Gök, R. (2021). İlkokulda çevrimiçi ders sürecinde sınıf yönetimi becerileri ölçeği geliştirme çalışması. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 61, 351-352.

- Karasar, N. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemi* (24. Baskı). Nobel Yayınevi.
- Kaya, S. (2011). *Sanal sınıf yönetiminde görev alacak öğretim elemanlarının eğitim gereksinimlerinin belirlenmesi* (Yayımlanmamış doktora tezi). Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Kayıkçı, K., (2019). Sınıf içi öğretim etkinliklerinin yönetimi. R. Sarpkaya (Ed.), *Sınıf yönetimi* içinde (s. 213-252) içinde. Anı Yayıncılık.
- Martin, N. K., Shoho, A. R. ve Yin, Z. (2003). Attitudes and beliefs regardin classroom management styles: The impact of preparation vs. experience. *Research in the Schools*, 10(2), 29-34.
- Mishra, L., Gupta, T. ve Shreee, A. (2020). Online teaching-learning in higher education during lockdown period of COVID-19 pandemic. *International Journal of Educational Research Open*, 1, 100012. <https://doi.org/10.1016/j.ijedro.2020.100012>
- Özcan, M. (2012). Sınıf başkanları gözüyle öğretmenlerin sınıf yönetim becerilerinin değerlendirilmesi. *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 2(1), 73-90.
- Rufai, M. M., Alebiosu, S. O. ve Adeakin, O. A. S. (2015). A conceptual model for virtual classroom management. *International Journal of Computer Science, Engineering and Information Technology*, 5(1), 27-32.
- Şentürk, H. ve Oral, B. (2008). Türkiye’de Sınıf yönetimi ile ilgili yapılan bazı araştırmaların değerlendirilmesi. *Elektronik Sosyal Bilgiler Dergisi*, 7(26), 1-26.
- Turan, S. (2014). Sınıf yönetiminin temelleri. M. Şişman ve S. Turan (Ed.), *Sınıf yönetimi* içinde (s.1-19). Pegem Akademi.
- Türnüklü, A. (2000). Türk ve İngiliz ilköğretim öğretmenlerinin sınıf içi davranış yönetim stratejilerinin karşılaştırılması. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 6 (23), 449-466.
- Wang, M., Haertel, G. ve Walberg, H. (1993). Toward a knowledge base for school learning, *Review of Educational Research*, 63(3), 249-294.
- Woolfolk H., A. (2004). *Educational psychology*. Pearson.
- Yaşar, S. (2008). *İlköğretim öğretmenlerinin sınıf yönetimi yaklaşımları* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Yaşlıca, E. (2020). Sanal sınıf ortamında etkileşimli öğretim materyalinin başarıya ve tutuma etkisi. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 20(1), 39-56.
- Yılmazsoy, B., Özdiñç, F. ve Kahraman, M. (2018). Sanal sınıf ortamında sınıf yönetimine yönelik öğrenci görüşleri: Afyon Kocatepe Üniversitesi örneği. *Trakya Eğitim Dergisi*, 8(3), 513-525.